

İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETİ KAZANÇLARINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

Semra ERSOY
Yeminli Mali Müşavir
İletişim: semra.ersoy@nazali.com

İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETİ KAZANÇLARINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

22.01.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak 01.01.2022 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe giren 7351 sayılı Kanunun 15.maddesiyle yapılan değişiklik neticesinde;

Kurumlar Vergisi Kanununun 32 inci maddesinin 7. fıkrasında ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli uygulanacağı; 8. fıkrasında sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştirak eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiği kazançlarına kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli uygulanacağı, bu kazançların ihracata isabet eden kısmı için yedinci fıkra hükmüne göre ayrıca indirim uygulanmayacağı; 9.fıkrasında ise, yedinci ve sekizinci fıkralardaki indirimli oranların, bu madde kapsamındaki diğer indirimler uygulandıktan sonraki kurumlar vergisi oranı üzerine uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETİ KAZANÇLARINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

İhracat ve üretim yapan firmaların 01.01.2022 tarihinden itibaren bu faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli olarak uygulanabilecektir.

Özel hesap dönemi kullanan firmalar ise 2022 takvim yılında başlayan özel hesap döneminin başından itibaren bu kapsamda elde edecekleri kazançlarına 1 puanlık oran indirimini uygulayabileceklerdir.

Uygulama usul ve esasları belirleyen Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 20) 14/05/2022 tarihli ve 31835 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İHRACAT KAZANÇLARINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

Kurumlar Vergisi Kanununun 32 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca ihracat yapan kurumların ihracattan elde ettikleri kazançlarıyla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanabilecek olup mal ihracatının yanı sıra hizmet ihracatı da aynı kapsamda değerlendirilmektedir.

İHRACAT KAZANCI KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLEN FAALİYETLER

***Transit Ticaret**

***Serbest Bölgelere yapılan satışlar**

***Gümrüksüz Satış Mağazalarına yapılan satışlar**

1 puan kurumlar vergisi indiriminden faydalanabilecektir.

HİZMET İHRACATINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ

20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliği'ne göre Hizmet ihracatında aranan şartlar;

1-YURTDIŞINDAKİ MÜŞTERİ İÇİN YAPILMASI

2-YURTDIŞINDA FAYDALANILMASI

Karşılıklı olmak şartı ile uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde Türkiye'de verilen roaming hizmetleri

HİZMET İHRACATINDA KURUMLAR VERGİSİ İNDİRİMİ TARTIŞMALI HUSUSLAR

Hizmet ihracatında “yurtdışında faydalanma” kıstası, Katma Değer Vergisi mevzuatında yer almakta olup açık bir tanımı bulunmamaktadır; olay bazında değerlendirilir.

KDV uygulamasında “yurtdışında faydalanma” unsuru tebliğde verilen örnekler ve özelgeler yolu ile uygulanmaktadır.

Hal böyle iken; Kurumlar Vergisi uygulamalarında yer almayan ve Tebliğ ile getirilen kıstasın, indirim uygulamasını sınırlandıracağı veya tartışmalı hale getireceği açıktır.

TARTIŖMALI SEKTÖRLER

ULUSLARARASI TAŖIMACILIK TURİZM GELİRLERİ

ÜRETİM FİRMALARI İÇİN KURUMLAR VERGİSİ ORANINDA 1 PUAN İNDİRİM UYGULAMASI

Üretim faaliyetiyle iştival eden kurumların üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarıyla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli olarak uygulanabilecektir.

ÜRETİM FİRMALARI İÇİN KURUMLAR VERGİSİ ORANINDA 1 PUAN İNDİRİM UYGULAMASI

Söz konusu uygulamadan faydalanabilmek için bu kurumların;

- Sanayi sicil belgesine sahip olma ve**
- Fiilen üretim faaliyetiyle iştigal etme şartlarını birlikte sağlamaları gerekmektedir.**

BİRDEN FAZLA KONUDA ÜRETİM FAALİYETİNDE BULUNAN MÜKELLEFLER

ÖRNEK:

Sanayi sicil belgesine haiz bir firma, ürettiği

***tarım makineleri satışından 3 800.000 TL
kazanç,**

***sağlık ürünleri satışından 1.200.000TL
zarar,**

***diğer üretilen ürün satışlarından
1.800.000TL zarar**

**elde etmiş ise (3.800.000-1.200.000-
1.800.000) 800.000TL “üzerinden indirim
uygulanacak kazanç” olarak
değerlendirilecektir.**

Birden fazla konuda üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin üretimden elde ettikleri kazancın tespitinde, üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlar, varsa üretimden doğan zararlar bir bütün olarak değerlendirilecektir.

BİRDEN FAZLA KONUDA ÜRETİM FAALİYETİNDE BULUNAN MÜKELLEFLER

Üretim faaliyetlerinin sonucunda toplamda zarar doğması halinde, ticari bilanço karı ve/veya safi kurum kazancı bulunsa dahi, üretim faaliyeti nedeniyle 1 puan indirim uygulanmasının söz konusu olmayacaktır.

SANAYİ SİCİL BELGESİNE HAİZ FİRMANIN BU BELGE KAPSAMINDA YAZILIM, BİLİŞİM VE BENZERİ HUSUSLARDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÜRETİM KAZANÇLARI DA İNDİRİM UYGULAMASINA TABİDİR.

İNDİRİM UYGULANACAK MATRAHIN TESPİTİ

Mükelleflerin ihracat veya imalat faaliyetlerinden elde ettiği kazançlara ilişkin olarak 1 puan indirim uygulanacak matrah, ihracattan veya imalattan elde edilen kazancın ticari bilanço karı içindeki payı oranında tespit edilecektir.

Formül ile ifade edilecek olursa:

İndirimli oran uygulanacak matrah: $\text{Matrah} \times (\text{İhracat/Üretim faaliyetinden elde edilen kazanç} / \text{Ticari bilanço karı})$

Formülü uygulanacaktır.

ÖRNEK:

Buzdolabı üreten firma,2022 yılı faaliyet sonuçları:

Ticari Bilanço Karı:	2.000.000TL
-Üretim faaliyetinden elde edilen kazanç	1.400.000TL
-Diğer kazanç(1 puan indirim kapsamında olmayan)	600.000TL
KKEG	500.000TL
Geçmiş Yıl Zararı	1.200.000TL
Matrah	1.300.000TL

İndirimli Oran Uygulanacak Matrah=Matrah*(Üretim faaliyetinden elde edilen kazanç/Ticari Bilanço Karı

İndirimli Oran Uygulanacak Matrah = 1.300.000*(1.400.000/2.000.000)

=1.300.000*%70

=910.000TL

Toplamda 1.300.000TL olan matrahın 910.000TL kısmına (%23genel oran – 1 puan)%22 KV oranı uygulanacaktır.

İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETLERİNİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

ÜRETİLEN ÜRÜNÜN İHRAÇ EDİLMESİ

İhracat ve üretim faaliyetlerinin birlikte yapılması halinde 1 puan indirimli kurumlar vergisi uygulamasından sadece üretim faaliyeti kazancına uygulanmak üzere bir defa faydalanılacaktır.

İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETLERİNİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

ÜRETİLEN ÜRÜN DIŞINDA PİYASADAN TEMİN EDİLEN MALLARIN İHRAÇ EDİLMESİ

Üretim yapan firmaların aynı zamanda ihracat yapıyor olmaları halinde; şayet ihrac edilen ürün, üretilen üründen farklı ise üretim faaliyetinden elde edilen kazanca ve ihracattan elde edilen kazanca ayrı ayrı 1 puanlık KV oran indirimi uygulanabilecektir. (Tebliğ 32.1.2.7.Bölüm Örnek.3 ve Örnek.4)

ÜRETİLEN ÜRÜN DIŞINDA PİYASADAN TEMİN EDİLEN MALLARIN İHRAÇ EDİLMESİ

ÖRNEK

Sanayi sicil belgesini haiz (K) A.Ş. tarım makineleri üreterek yurt içi ve yurt dışı piyasalara satışını yapmakta ve muhtelif üreticilerden aldığı organik gübreleri de ihraç etmektedir. (K) A.Ş.'nin bu faaliyetlerinin 2022 yılı sonuçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Ticari bilanço kârı : 1.000.000 TL

-Tarım makinelerinin yurt içinde satışından doğan zarar : 600.000 TL

-Tarım makinelerinin ihracından elde edilen kazanç : 500.000 TL

-Organik gübre ihracından elde edilen kazanç : 800.000 TL

-Diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç : 300.000 TL

KKEG : 200.000 TL

Matrah : 1.200.000 TL

ÜRETİLEN ÜRÜN DIŞINDA PİYASADAN TEMİN EDİLEN MALLARIN İHRAÇ EDİLMESİ

ÖRNEK

Sanayi sicil belgesini haiz (K) A.Ş. tarım makineleri üreterek yurt içi ve yurt dışı piyasalara satışını yapmakta ve muhtelif üreticilerden aldığı organik gübreleri de ihraç etmektedir. (K) A.Ş.'nin bu faaliyetlerinin 2022 yılı sonuçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Üretim faaliyetinin değerlendirilmesi:

(K) A.Ş, 2022 yılında, ürettiği tarım makinelerinin yurt içinde satışından 600.000 TL zarar ederken, kendi ürettiği bu makinelerin ihracından ise 500.000 TL kazanç elde etmiştir.

Mükellef kendi ürettiği ürünleri ihraç etmiş olduğu için tarımsal makinelerin gerek yurt içinde satışından gerekse ihracından doğan kazanç/zarar birlikte “üretim faaliyetinin” sonucu olarak değerlendirilecektir.

Dolayısıyla, (K) A.Ş.'nin 2022 yılında tarım makineleri üretim ve satış faaliyeti 600.000 TL zarar ve 500.000 TL kazançla sonuçlandığı için toplamda 100.000 TL zarar doğacak, üretim faaliyetinden elde edilen ve 1 puan indirim uygulanabilecek bir kazanç söz konusu olmayacaktır.

ÜRETİLEN ÜRÜN DIŞINDA PİYASADAN TEMİN EDİLEN MALLARIN İHRAÇ EDİLMESİ

ÖRNEK

Sanayi sicil belgesini haiz (K) A.Ş. tarım makineleri üreterek yurt içi ve yurt dışı piyasalara satışını yapmakta ve muhtelif üreticilerden aldığı organik gübreleri de ihraç etmektedir. (K) A.Ş.'nin bu faaliyetlerinin 2022 yılı sonuçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

İhracat faaliyetinin değerlendirilmesi:

(K) A.Ş.'nin ürettiği tarım makinelerinin ihracından doğan kazanç “üretim faaliyeti”nin sonucu olarak değerlendirildiğinden, kurumlar vergisinin 1 puan indirimli uygulanmasında ihracat faaliyetinin sonucu olarak sadece organik gübre ihracından elde edilen 800.000 TL kazanç dikkate alınacaktır.

İndirimli oran uygulanacak matrah : $\text{Matrah} \times (\text{İhracat faaliyetinden elde edilen kazanç} / \text{TBK})$

$$: 1.200.000 \text{ TL} \times (800.000/1.000.000) : 1.200.000 \text{ TL} \times \%80 \text{ 9} : 960.000 \text{ TL}$$

(K) A.Ş.'nin 2022 yılında organik gübre ihracatından elde ettiği kazanç 800.000 TL olduğundan, mükellefin 2022 yılı matrahının en fazla 800.000 TL'lik kısmına Kanunun 32 nci maddesinin yedinci fıkrası kapsamında 1 puan indirim uygulanabilecektir.

Matrahın kalan 400.000 TL'lik kısmına ise genel oran uygulanacaktır.

İHRACAT VE ÜRETİM KAZANCININ TESPİTİ

20 Seri No'lu Tebliğ'de "ihracat / üretim faaliyetinden elde edilen kazanç" ifadesi açık olarak izah edilmemiş olmakla birlikte indirim uygulamasına esas kazancın; faaliyetten elde edilen hasıllardan maliyet ve gider unsurlarından arındırılmış ticari bilanço kazancı olduğu Tebliğ'de yer alan örneklerden ve Tebliğin bütününden anlaşılmaktadır.

KUR FARKI,FAİZ GİBİ PASİF UNSURLARIN DURUMU

20 Seri No'lu Tebliğ'de İHRACAT VE ÜRETİM faaliyeti kapsamında doğan ALACAKLARA isabet eden KUR FARKI,FAİZ VE BENZERİ GELİRLER indirim kapsamında dikkate alınabilecektir.

Ancak,alacakların TAHSİLİNDEN SONRA OLUŞAN kur farkı,faiz ve benzeri gelirler indirimden faydalanamayacaktır.

İNDİRİM KAPSAMINDA OLAN VE OLMAYAN FAALİYETLERİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğinde, indirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançta ilişkin hasılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esas kılınmıştır.

Buna göre her bir faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir. Ayrı kayıt tutulmayan hallerde müşterek genel giderler uygun bir dağıtım anahtarı ile, ortak kullanılan sabit kıymetlere ait amortismanlar ise kullanılan gün sayısına göre indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında dağıtılarak tespit edilecektir. Ortak kullanılan sabit kıymetlere ait kullanılan gün sayısı tespit edilemiyor ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulacaktır.

İHRACATTAN ELDE EDİLEN KAZANCIN TİCARİ BİLANÇO KARINDAN FAZLA OLMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

İhracattan elde edilen kazancın ticari bilanço karından fazla olması halinde safi kurum kazancını aşmamak kaydıyla ihracat faaliyetinden elde edilen kazancın tamamına 1 puan indirim uygulanabilecektir. Diğer bir ifade ile, ihracattan elde edilen kazanç tutarının tamamı, indirim uygulanacak matrah olarak dikkate alınacaktır. Buna göre Tebliğ, indirim uygulanacak ihracat kazancını hesaplarken ihracattan elde edilen kazancın toplam ticari bilanço karı içindeki oranını dikkate alırken, ihracat kazancının bilanço karından büyük olması halinde ihracat kazancının tamamını 1 puan indirim uygulanacak matrah olarak kabul etmiştir.

İHRACATTAN ELDE EDİLEN KAZANCIN TİCARİ BİLANÇO KARINDAN FAZLA OLMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

ÖRNEK

Sanayi sicil belgesini haiz (L) A.Ş. muhtelif makineleri üreterek yurt içi piyasalara satışını yapmakta ve (Z) A.Ş.'den satın aldığı mobilyaları da ihraç etmektedir. (L) A.Ş.'nin bu faaliyetlerinin 2022 yılı sonuçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Ticari bilanço kârı : 2.000.000 TL

-Muhtelif makinelerin satışından elde edilen kazanç : 1.500.000 TL

-Mobilya ihracından elde edilen kazanç : 1.000.000 TL

-Diğer faaliyetlerden doğan zarar : 500.000 TL

KKEG : 700.000 TL

Matrah : 2.700.000 TL

(L) A.Ş.'nin 1 puan indirimli matrahın tespitinde dikkate alınacak kazancı (üretimden 1.500.000 TL, ihracattan 1.000.000 TL olmak üzere) 2.500.000 TL'dir. Bu nedenle, 1 puan indirimli oran uygulanacak matrahın ticari bilanço karına oranı %100 olarak alınacaktır. Ancak, matrah ne kadar yüksek olursa olsun 1 puan indirim uygulanacak matrah 2.500.000 TL'lik bu tutarı aşamayacaktır. Safi kurum kazancının yani matrahın 2.500.000 TL'lik bu tutardan düşük olması halinde ise 1 puan indirim uygulanacak matrah, safi kurum kazancını yani kurumlar vergisi matrahını aşamayacaktır.

ÜRETİM VEYA İHRACAT FAALİYETİNDEN ELDE EDİLEN KAZANCIN İNDİRİM VEYA İSTİSNAYA KONU EDİLMESİ HALİNDE UYGULAMA

Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi (Yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım vb hizmet ihracında %50 indirim uygulaması) uyarınca uygulanacak indirim sonrası beyana tabi hizmet kazancına 1 puan KV oran indirimi uygulanacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanunu ve diğer kanunlardaki muhtelif düzenlemeler nedeni ile üretim ve ihracat faaliyetlerinden elde edilen kazançlara kurumlar vergisi istisnası uygulanması halinde istisnaya konu edilerek vergi dışı bırakılmış olan üretim veya ihracat kazancı için, kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli olarak uygulanması söz konusu olmayacaktır.

PAYLARI BORSA İSTANBUL PAY PİYASASINDA İLK DEFA İŞLEM GÖRMEK ÜZERE EN AZ %20 ORANINDA HALKA ARZ EDİLEN KURUMLARDA 1 PUAN İNDİRİM UYGULAMASI

İlk defa halka arz edilen kurumlarda üretim ve ihracat faaliyetinden elde edilen kazançlara uygulanan 2 puan indirim ek olarak 1 puan indirim uygulanacaktır.

Hesaplama dikkat edilecek husus bu kurumların tüm matrahları için 2 puan indirim hesaplandıktan sonra üretim faaliyetleri ile ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için hesaplanan 2 puanlık indirim ilave olarak 1 puan indirim uygulanmasıdır.

İNDİRİMLİ KURUMLAR VERGİSİNDEN YARARLANILMASI HALİNDE UYGULAMA

Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlardan elde edilen kazançlara ilişkin olarak gerek yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar uygulanan indirimli kurumlar vergisi uygulamasında gerekse yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara uygulanan indirimli kurumlar vergisi uygulanmasında 1 puanlık indirimden aynı anda yararlanmaları söz konusu olabilecektir.

Hesaplama dikkat edilecek husus öncelikle Kanunun 32 nci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları kapsamındaki matraha 1 puanlık indirim uygulanacak sonrasında ise tespit edilen indirimli bu orana Kanunun 32/A maddesi kapsamındaki vergi indirimi oranının uygulanması gerekecektir.

İNDİRİM KAPSAMINDA OLAN VE OLMAYAN FAALİYETLERİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğinde, indirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançta ilişkin hasılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esas kılınmıştır.

Buna göre her bir faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir. Ayrı kayıt tutulmayan hallerde müşterek genel giderler uygun bir dağıtım anahtarı ile, ortak kullanılan sabit kıymetlere ait amortismanlar ise kullanılan gün sayısına göre indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında dağıtılarak tespit edilecektir. Ortak kullanılan sabit kıymetlere ait kullanılan gün sayısı tespit edilemiyor ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulacaktır.

İNDİRİM KAPSAMINDA OLAN VE OLMAYAN FAALİYETLERİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğinde, indirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançta ilişkin hasılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esas kılınmıştır.

Buna göre her bir faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir. Ayrı kayıt tutulmayan hallerde müşterek genel giderler uygun bir dağıtım anahtarı ile, ortak kullanılan sabit kıymetlere ait amortismanlar ise kullanılan gün sayısına göre indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında dağıtılarak tespit edilecektir. Ortak kullanılan sabit kıymetlere ait kullanılan gün sayısı tespit edilemiyor ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulacaktır.

İNDİRİM KAPSAMINDA OLAN VE OLMAYAN FAALİYETLERİN BİRLİKTE YAPILMASI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğinde, indirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançta ilişkin hasılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esas kılınmıştır.

Buna göre her bir faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir. Ayrı kayıt tutulmayan hallerde müşterek genel giderler uygun bir dağıtım anahtarı ile, ortak kullanılan sabit kıymetlere ait amortismanlar ise kullanılan gün sayısına göre indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında dağıtılarak tespit edilecektir. Ortak kullanılan sabit kıymetlere ait kullanılan gün sayısı tespit edilemiyor ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulacaktır.

SORU-CEVAP

4691 SAYILI KANUN VE 5746 SAYILI KANUN KAPSAMINDA ŞİRKETLERE 2022 YILINDAN İTİBAREN GETİRİLEN GİRİŞİM SERMAYESİNE YATIRIM YAPMA ZORUNLULUĞU

3 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren 7263 Sayılı Kanun ile 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Kapsamında istisna edilen kazançları tutarı ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında yıllık beyanname üzerinden yararlanılan indirim tutarı 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından bu tutarların yüzde ikisinin girişim sermayesi olarak değerlendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

4691 SAYILI KANUN VE 5746 SAYILI KANUN KAPSAMINDA ŞİRKETLERE 2022 YILINDAN İTİBAREN GETİRİLEN GİRİŞİM SERMAYESİNE YATIRIM YAPMA ZORUNLULUĞU

YASAL DAYANAK

2022 yılından itibaren girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları ile kuluçka merkezlerine yatırım yapma zorunluluğu Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'na eklenen EK 3.madde ile Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 3.maddesine eklenen (14).fıkra hükmü gereğidir.

YATIRIM ZORUNLULUĞU BULUNAN MÜKELLEFLER

1/1/2022 tarihinden itibaren verilecek yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamesinde

***Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen İstisna Kazancı 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan ve**

***Ar-Ge İndirimi 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleridir.**

YATIRIM ZORUNLULUĞU BULUNAN MÜKELLEFLER

***Teknoloji geliştirme bölgelerinde (teknoparklarda) faaliyet gösteren mükelleflerin, münhasıran bu bölgelerdeki yazılım, tasarım ve araştırma – geliştirme (Ar-Ge) faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2028 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.(4691 sayılı 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, Geçici Md.2).**

***Ar-Ge ve tasarım harcamalarının yüzde 100'ü oranında Ar-Ge/tasarım indirimi uygulanmaktadır. (5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Md.3). Diğer bir ifade ile yapılan Ar-Ge ve tasarım harcamalarının tamamı vergi matrahından indirilmektedir.**

YASAL YÜKÜMLÜLÜK

Faydalanılan İstisna veya Arge İndirim tutarının yüzde ikisinin, pasifte geçici bir hesaba aktarılması ve pasife aktarılan tutarın 31.12.2022 tarihine kadar girişim sermayelerine, sermaye olarak yatırılması gerekmektedir.

Uygulamanın 2021 yılı kazançları ile başladığına yönelik olarak Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 10.02.2021 tarihli RG'de yayımlanmıştır. Ancak Ar-Ge indirimi ile ilgili olarak henüz yönetmelik yayımlanmamıştır.

SERMAYE TUTARI

Pasifte aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda 20.000.000 Türk lirası ile sınırlandırılmıştır.

YATIRIM YAPILMASI GEREKEN GİRİŞİMLER

Aktarılması gereken tutarın, geçici hesabın oluştuğu yılın sonuna kadar;

1-Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması,

2-Girişim sermayesi yatırım ortaklıkları,

3-4691 Sayılı Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimciler,

seçeneklerinden birine sermaye olarak konulması şarttır.

HANGİ SEÇENEK?

Şirketlerin Girişim Sermayesi uygulamasında doğru yatırım alanına yönlendirilmesi önemlidir.

Burada yatırım yapacak olan şirketlerin, fonların seçiminde kar beklentisi, yasal yükümlülükler ve vergi avantajları dikkatle değerlendirilmelidir.

Dolayısıyla yatırım safhasında işletme seçiminde Due Diligence yapılması yerinde olacaktır.

ŞİRKETLERE 2022 YILINDAN İTİBAREN GETİRİLEN GİRİŞİM SERMAYESİNE YATIRIM YAPMA ZORUNLULUĞU

MÜEYYİDESİ

Yatırım için ayrılacak tutarın ilgili yılın sonuna kadar aktarılmaması durumunda, faydalanılan istisna veya indirimin yüzde yirmisi, bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

Buna göre söz konusu tutar nedeniyle zamanında alınmayan vergiler vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın tarh edilir.

UYGULAMA

7263 Sayılı Kanun'la getirilen düzenlemeye dair hali hazırda muhasebe kayıtlarının nasıl olması gerektiğini ifade eden bir yönetmelik, tebliğ bulunmamaktadır.

UYGULAMA

ÖRNEK

Firmanın 2021 hesap dönemi net karı 20 milyon TL, 4691 sayılı Kanun kapsamında istisna kazancı 1 milyon TL'dir.

-----01.01.2022-----

590 DÖNEM NET KARI	20.000.000	
570 GEÇMİŞ YILLAR KARI		20.000.000

Kurumlar vergisi beyanından sonra fon ayrılmıştır.

-----01.05.2022-----

570 GEÇMİŞ YILLAR KARI	20.000	
549 7263 SAYILI KANUN KAPSAMINDA FON		20.000

Şirket, fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına yatırım yaptığı takdirde aşağıdaki kayıt yapılacaktır.

-----31.12.2022-----

242 İŞTİRAKLER	20.000	
102 BANKALAR		20.000

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

Girişim Sermayesi Fon ve Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarının Vergi Avantajları

Vergi Usul Kanunu'nun 325/A maddesiyle kurumlar vergisi mükelleflerine, girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması amacıyla, ilgili dönem kazancından girişim sermayesi fonu ayırabilme imkanı getirilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin (g) bendi ile Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirim konusu yapılabilecektir.

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

Girişim Sermayesi Fon ve Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarının Vergi Avantajları

Girişim sermayesi fonunun indirim konusu yapılabilmesi için;

İlgili yılda ayrılan fon tutarının beyan edilen gelirin %10'unu, toplam fon tutarının ise öz sermayenin %20'sini aşmaması,

Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan ve Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması,

Ayrılan fon tutarının ilgili yılın kurumlar vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmesi gerekmektedir.

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

KULUÇKA MERKEZİNDE FAALİYETTE BULUNAN FİRMALARA YATIRIM

4691 Sayılı Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan girişimcilere yatırım yapılması halinde Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun Geçici 4.maddesi kapsamında sağlanan sermaye desteği kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

İndirim Şartları:

- 1-Kurum kazancının %10'unu aşmaması
 - 2-Özsermayenin %20'sini aşmaması
 - 3-Yıllık 1milyon TL'nı aşmaması
 - 4-En az 4 yıl boyunca ilgili şirkette kalması
- Gerekmemektedir.

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

ÖRNEK

2021 yılı KV beyannamesinde 3.000.000 TL Ar-Ge İndirimi mevcut olan bir firmanın Öz Kaynak Tutarı: 20.000.000 TL, Kazancı 10.000.000 TL dir.

Ar-Ge İndiriminin %2 si olan 60.000 TL'sini 2022 yılı içinde özel hesapta karşılık ayırmış ve bu tutarı Teknoloji Geliştirme Bölgesinde Kuluçka Merkezinde faaliyette bulunan X AŞ'ye sermaye olarak koymuştur.

Firma Kuluçka Merkezindeki işletmeye yatırım yaptığı için 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Geçici 4. Maddesi kapsamında indirim hakkına sahiptir.

Firmanın Öz kaynak tutarının %20'si 4.000.000 TL, Kazancının %10'u 1.000.000 TL'dir. Buna göre istisna uygulanabilir en üst sınır firma için 1.000.000 TL olarak hesaplanmıştır.

Firmanın yaptığı 60.000 TL tutarındaki sermaye yatırımı 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Geçici 4. Maddesi kapsamında 2022 yılında (KV ORANI %23)İndirim olarak dikkate alınabilecektir. X AŞ yaptığı 60.000 TL'lik yatırım için Kurumlar Vergisinde 13.800 TL vergi avantajı yaratabilecektir.

GİRİŞİM SERMAYESİ SEÇİMİNDE VERGİ AVANTAJLARI

Örnek:

Firmanın 2021 yılı kazancı 20.000.000TL,dönem sonu öz sermayesi 1.000.000 TL.

KKEG 3.000.000 TL, 5.000.000 TL istisna kapsamında teknopark kazancı, 2.000.000 TL yatırım indirimi tutarı ve 3.000.000 TL geçmiş yıl zararı bulunmaktadır.

Şirket beyan edilen gelirin $[20.000.000+3.000.000-5.000.000-2.000.000-3.000.000=13.000.000]$ %10'u olan 1.300.000 TL'yi girişim sermayesi fonu olarak ayırarak özel fon hesabına almıştır.

Bu durumda (A) A.Ş., beyan edilen gelirin %10'unu ve dönem sonu öz sermayesinin %20'sini aşmayacak şekilde ayırdığı girişim sermayesi fonunu, 25/4/2022 tarihine kadar vereceği 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde indirim konusu yapabilecektir.

İlgili işletme Nisan 2022 ayında Kurumlar Vergisi Beyannamesini beyan ettikten sonra 7263 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile uygulanması gereken Girişim Sermayesi zorunluğunu yerine getirmek için (5.000.000 TL) teknopark kazancının % 2'si olan 100.000 TL'yi Özel Fonlar hesabına aktarmıştır.

Şirket 2022 yıl sonuna kadar Türkiye'de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması amacıyla GSYF'na 1.400.000 TL yatırmıştır.

Buna göre firma KVK 10/g ve 7263 Sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak sorumluluklarını yerine getirmiştir.

SORU-CEVAP